

CZU 343.8

DOI 10.5281/zenodo.5174399

CLASIFICAREA CONDAMNAȚILOR ÎN PENITENCIARE: CONCEPT ȘI CONȚINUT

Cornel OSADCII,

doctor în drept, conferențiar universitar

Articolul abordează conceptul și criteriile de clasificare a condamnaților la închisoare de o importanță semnificativă la diferențierea și individualizarea executării pedepsei, precum și pentru a atinge scopul pedepsei și resocializării condamnatului.

Cuvinte-cheie: închisoare, tipuri de penitenciare, deținerea separată a condamnaților la închisoare.

CLASSIFICATION OF CONVICTED IN PRISON: CONCEPT AND CONTENT

CORNEL OSADCII,

PhD, Associate Professor

In the article the author pays attention to the questions of definition and criteria of persons condemned to deprivation freedoms' classification. These criteria are very substantial to differentiation and individualization of punishment and resocialization of condemned person.

Keywords: imprisonment, types of correctional institutions, the separation of convicts to imprisonment.

Introducere. În procesul de executare a pedepsei închisorii se ridică o problemă importantă, anume aceea a cunoașterii condamnaților, a acestor oameni puși să execute pedeapsa închisorii în penitenciar [1, p. 43]. Se știe că din tot conflictul penal, din tot procesul de judecată, după condamnare nu a mai rămas decât cel condamnat – omul. Despre faptă, despre infracțiune, în cursul executării pedepsei, nu se mai vorbește decât ca punct de pornire, ca punct de referință. După cum s-a spus, „condamnatul intră în penitenciar, iar infracțiunea rămâne la poartă”. Pentru a fi posibilă individualizarea sancțiunii în procesul de executare a pedepsei privative de libertate, este necesară o cunoaștere temeinică și sub toate aspectele a celor condamnați. Nu-i suficientă cunoașterea condamnaților după dosar, deși aceasta este necesară. După dosar se poate cunoaște infracțiunea săvârșită; pedep-

sa aplicată, vârsta, profesiunea, domiciliul și alte câteva aspecte. Dar nu se poate cunoaște suficient omul, condamnatul (capacitatea de judecată, caracterul, temperamentul, educația etc.). În unele țări, de exemplu, în Franța, Polonia, Suedia etc., în multe penitenciare s-au înființat *laboratoare, cabinete*, conduse de specialiști (medici, psihologi, sociologi, psihiatri etc.), care examinează cazurile mai dificile de condamnați (violenți, agresivi, anormali etc.) și recomandă tratamentul și modul de executare a pedepsei cel mai adecvat.

Menționăm că, în prezent, pe lângă conducerea fiecărui penitenciar, ființează o comisie de *specialiști* formată din medic, psiholog, educator, sociolog, având ca atribuții speciale observarea și analizarea comportării fiecărui condamnat, folosind mijloace științifice corespunzătoare, cu consemnarea notărilor în fișele individuale ale condamnaților și pe baza

căroră se fac recomandări de regim și tratament corespunzător [2, p. 43].

Pedeapsa închisorii, executându-se în locuri de deținere, duce la un fel de stigmatizare a celui condamnat. Or, aceasta înseamnă o piedică serioasă în calea fostului deținut de a se integra ulterior în societatea oamenilor cinstiți, de a ocupa un loc de muncă, de a se căsători, de a avea prieteni etc. [3, p. 48]. Pentru evitarea pe cât posibil a unor astfel de consecințe, este preferabilă executarea pedepsei închisorii, cel puțin în cazul închisorii de scurtă durată, în regim de muncă în libertate.

Executarea pedepsei închisorii este un mijloc de reeducare a celui condamnat, condusă cu grijă și pricepere o atare executare poate ajunge la rezultate pozitive. În acest sens, trebuie avut în vedere că educarea ca și reeducarea este un proces la care participă educatori și condamnați, primii fiind chemați a îngriji, îndruma, forma, resocializa și moraliza pe ceilalți. Or, pe de o parte, sub acest aspect, numărul de educatori, în general, este mic, iar numărul condamnaților este mare, din această cauză, educatorii nu ajung să cunoască suficient pe condamnați. Pe de altă parte, munca de educatori într-un penitenciar trebuie să fie făcută nu numai de educatori de profesie, ci de întregul personal al penitenciarului, inclusiv de personalul de pază și supraveghere, ceea ce nu-i ușor de realizat. În sfârșit, lucru care se accentuează mereu în literatura de specialitate, mediul penitenciar de multe ori nu-i propice activității educative, fiindcă educația presupune contacte, încredere și destindere între oameni; or, în penitenciar domnește în mod inevitabil o atmosferă de încordare, relații de subordonare, disciplină severă, izolare etc., uneori tensiuni, conflicte. În acest sens, s-au reliefat dificultăți, iar învingerea acestora înseamnă soluții și eforturi deosebite. „Sociabilitatea omului, resocializarea nu se învață închizându-l pe condamnat în solitudinea și formalismul închisorii”, spunea cândva penalistul belgian Prins A. [4, p. 48].

În această ordine de idei individualizarea executării pedepsei în procesul realizării cerințelor regimului de deținere se va mani-

ifesta prin schimbarea (îmbunătățirea sau înăsprirea) condițiilor de deținere, prevăzute de lege, ale unui anumit condamnat, în funcție de termenul de pedeapsă executat și de comportamentul lui.

Una din orientările principale în îmbunătățirea pe mai departe a activității instituțiilor penitenciare cu scopul rezolvării eficiente a sarcinilor care stau în fața lor reprezintă intensificarea activității lor în vederea unei diferențieri clare a executării pedepsei și a procesului de influență educativă în privința diverselor categorii de condamnați. În scopul organizării unui proces de influențare diferențiată asupra condamnaților, este necesar ca întregul contingent de infractori care a fost condamnat de către instanța de judecată la pedeapsa cu închisoare să fie împărțit în asemenea categorii, încât în privința cărora să fie posibilă aplicarea principalelor mijloace de corijare (art. 168 alin. (1) CE al RM), în volum diferit și cu grad de intensitate diferit, urmărind astfel asigurarea atingerii scopurilor pedepsei penale, diferențierea măsurilor de pedeapsă și educative aplicate condamnaților, care sunt înfăptuite în baza clasificării.

Întregul contingent de condamnați la pedeapsa cu închisoarea reprezintă un efectiv foarte eterogen de infractori, ce se deosebesc unul de altul după caracter și gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite, personalitate, antecedente penale, nivelul degradării lor social-morale, vârstă, sex și după alte semne. Însă, în pofida multitudinii de particularități individuale, toate sunt dependente de cele mai esențiale semne care sunt caracteristice unor grupuri de persoane în parte și pot fi împărțite (clasificate) în relativ omogene. Cuvântul clasificare provine din lat. *classis* – categorie, clasă și *facere* – a efectua ceva, a face și este interpretat ca: „a împărți sistematic, a repartiza pe clase sau într-o anumită ordine după anumite semne” [5, p. 184]. În Enciclopedia sovietică prin clasificare se înțelege divizarea practică a materiei sau fenomenelor în părți, clase, grupe sau subgrupe, tipuri după anumite semne distinctive determinate [6, p. 363]. O interpretare asemănătoare se găsește și în dicționarul de cuvinte străine: „Clasificarea este

repartizarea obiectelor, fenomenelor și conceptelor pe clase, sectoare, categorii în funcție de criteriile generale” [7, p. 238].

Savantul Avanesov G.A., menționează pe bună dreptate că clasificarea condamnăților la pedepse privative de libertate creează condiții pentru individualizarea executării pedepsei, precum și a sistemului progresiv. Prin sistem progresiv de ispășire a pedepsei el înțelege un sistem determinat de mijloace juridice, psihopedagogice de influențare asupra condamnaților precum și una din direcțiile individualizării executării pedepsei cu închisoarea [8, p. 58]. În știință, de asemenea, se întâlnește și termenul „sistem progresiv-regresiv” [9].

În statul sovietic abordarea științifică a problemei clasificării condamnăților privați de libertate a început în primii ani de existență a lui. În anii 1925-1936 de aceasta s-a ocupat Institutul național de studiere a criminalului și a criminalității [10, p. 46].

O clasificare, argumentată științific a condamnăților a început să fie introdusă în practica executării pedepselor privative de libertate la mijlocul anilor '50 ai secolului trecut, când se reînnoiau principiile politicii execuțional-penale. În perioada anilor 1936-1954 o oarecare clasificare argumentată științific lipsea, ceea ce a contribuit considerabil la divizarea condamnăților în grupuri și la răspândirea așa-numitei clasificări a subculturii criminale. Toți condamnații erau împărțiți în două grupe: „hoții în lege” („воры в законе”) și „mujăchi” („мужики”). La rândul lor, „hoții” erau împărțiți în diverse grupări [11, p. 157-160].

În ultimii ani juriștii acordă o atenție mai mare problemei clasificării condamnăților la pedeapsa cu închisoare. În clasificarea științifică contemporană proprietățile obiectului sunt legate funcțional de poziția lui într-un sistem determinat. Se deosebește clasificarea artificială și naturală; spre deosebire de cea artificială (la baza ei, de regulă, sunt semnele puțin importante ale obiectului), în clasificarea naturală (care se mai numește sistematică) cantitatea maximală a semnelor esențiale (importante) ale obiectului este determinată de poziția lui [12, p. 126].

Printre primii autori, în lucrările cărora este reflectată problema clasificării condamnăților în locurile de detenție, sunt: Șargorodski M.D., Beleaev N.A., Kovaliov A.G. Astfel, una din propunerile de bază înaintate de Șargorodski M.D. este de a împărți infractorii după criteriul fiziologic și social. Kovaliov A.G. întrebuințează în calitate de criteriu de clasificare a condamnăților pe grupe nivelul de infestare criminală a personalității infractorului. Beleaev N.A. clasifică condamnații, reieșind din caracteristicile lor juridico-penale. La baza clasificării, elaborată de savantul Strucikov N.A., de asemenea stă criteriul juridico-penal.

Există multe opinii referitoare la determinarea conceptului de „clasificare”. Cea mai acceptată, după părerea noastră, este opinia lui Strucikov N.A. și Brizgalov V.N., care consideră că clasificarea condamnăților este o metodă științifică întemeiată, prin intermediul căreia se asigură diferențierea executării pedepsei (realizarea pedepsei) și înfăptuirea influenței de corijare a condamnatului. Și ca rezultat, clasificarea condamnăților face ca executarea pedepsei și influența de corijare să fie personalizată și efectivă, ceea ce ca rezultat asigură individualizarea executării pedepsei [13, p. 17; 14, p. 110].

Strucikov N.A. scrie: „Clasificarea condamnăților, în urma căreia se înfăptuiește împărțirea lor pe baze de criterii generale în grupe (categorii) relativ omogene, are loc în scopul de a împiedica pe deținuții care, în baza trecutului lor criminal sau a relelor deprinderi, ar exercita o influență nefastă asupra celorlalți deținuți, în primul rând asupra persoanelor tinere, condamnăților primari, precum și de a asigura posibilitatea de realizare a influenței represiv-educative necesare din punctul de vedere al caracterului și nivelului intensității anume pentru această categorie de condamnați”.

În opiniile enunțate mai sus este foarte clar și detaliat prezentat locul și rolul clasificării condamnăților, precum și însemnătatea ei pentru procesul de diferențiere și individualizare a executării pedepsei. De fapt, opiniile altor autori în această privință nu diferă prea mult de opinia lui Strucikov N.A.

Astfel, Perkov I.M. definește clasificarea condamnaților ca: „împărțirea în categorii, grupuri relativ omogene conform celor mai esențiale semne ale colectivității, orientate spre crearea condițiilor necesare în scopul organizării procesului diferențiat de influențare represiv educativă asupra condamnaților, care ar asigura atingerea cuvenită a scopurilor pedepsei [15, p. 6].

Prin clasificarea condamnaților la pedeapsa cu închisoarea, consideră Tumanov G.A., trebuie înțeles împărțirea acestora în categorii relativ determinate în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite, trecutului criminal, precum și degradării social-morală [16, p. 105].

Brilliantov A.V., propunând formularea sa a clasificării condamnaților, o determină ca pe un sistem al grupului de condamnați, care are scopul de a crea condiții optime pentru atingerea scopurilor pedepsei și ca rezultat obținând repartizarea lor după anumite semne distinctive, unde o grupă are o poziție strict determinată față de cealaltă grupă, care determină statutul juridic ca urmare a ispășirii pedepsei sau care este o condiție necesară a realizării ei [17, p. 27].

La baza clasificării condamnaților în conformitate cu normele juridice sunt condițiile sociale generale. Caracterizarea socială se ia în considerare nemijlocit de normele dreptului penal, execuțional-penal, deoarece măsura de pedeapsă se determină având în vedere personalitatea condamnatului. Însă studierea personalității este deja obiectul cercetărilor sociologice. Se poate de spus că caracterizările sociologice (psihologice, pedagogice, etice, morale etc.) au o însemnătate individuală pentru clasificare. În general clasificarea condamnaților se bazează pe interconexiunea (raportul de reciprocitate) aplicării normelor juridice de pedeapsă pentru comiterea infracțiunii și caracterizările sociale ale infractorului.

Însemnătatea hotărâtoare în sistemul criteriilor de repartizare a condamnaților după anumiți indici o are temeiurile juridice de clasificare, în conformitate cu care se creează tipurile ei. Cu toate acestea, în ciuda in-

terconexiunii tuturor tipurilor de clasificare, fiecare din ele în anumite limite are o semnificație de sine stătătoare.

Alegerea unui temei corect de clasificare ne permite de a elabora programe de studiere a personalității condamnatului precum și de a influența diferențiat asupra infractorilor, având în vedere comportamentul lor, particularitățile lor personale și nivelul de degradare socială, ceea ce, la rândul său, ne dă posibilitatea de a individualiza la maxim procesul de executare a pedepsei [18, p. 96-102]. Astfel, cu toate acestea, luând în considerare numărul mare de condamnați repartizați pe sectoare în instituțiile penitenciare ale Republicii Moldova, nici cea mai bine gândită clasificare și nici cele mai bune programe de corijare nu se vor încununa de succes.

Problema clasificării condamnaților la pedeapsa cu închisoare, luând în considerare criteriile juridice, este destul de complicată, dar necesară pentru practică, de aceea este necesară abordarea ei științifică [8, p. 60].

Prin intermediul clasificării condamnaților la închisoare se asigură realizarea următoarelor sarcini:

1. Izolarea diferitor categorii de condamnați și prevenirea exercitării influenței negative din partea condamnaților ce se caracterizează negativ.

2. Asigurarea aplicării diferențiate a pedepsei și a mijloacelor de corijare față de diferite categorii de condamnați.

3. Structurarea instituțiilor penitenciare în conformitate optimală cu scopurile pedepsei.

4. Înăsprirea influenței represive asupra condamnaților periculoși și cu comportament negativ, totodată micșorând volumul de limitări în drepturi pentru condamnații mai puțin periculoși și care se caracterizează pozitiv.

5. Crearea condițiilor cuvenite pentru executarea și ispășirea pedepsei cu închisoare [11, p. 157-160].

Astfel, însemnătatea clasificării constă nu numai în aceea că criteriile ei stau la baza influenței diferențiate asupra condamnaților, dar și în crearea unor instituții penitenciare corespunzătoare acestor criterii.

După cum afirmă Avanesov G.A., prima etapă de clasificare a condamnaților la închisoare se înfăptuiește de către instanța de judecată, care în conformitate cu articolele din legislația penală adoptă sentința de condamnare cu închisoare, indicând locul unde se va ispăși [19]: instituție penitenciară de tip închis, semiînchis, deschis, penitenciar pentru femei sau minori (clasificarea pe orizontală).

Etapă a doua de clasificare a condamnaților este exercitată în procesul ispășirii pedepsei cu închisoarea de către administrația instituției penitenciare sau la demersul acesteia de către instanța de judecată. Condamnații se repartizează pe categorii în funcție de gradul corectării lor conform regulilor sistemului progresiv (clasificarea pe verticală) [8, p. 62].

Combinarea diferitor criterii deosebite clasificarea propusă de către Daghele P.S. Acesta propune clasificarea condamnaților: după semnele fizice ale personalității lor, particularităților lor psihologice, nivelul de corijare, gradul și caracterul de pericol social pe care îl prezintă. Acest criteriu este examinat de el în calitate de generalizare a clasificării condamnaților. În opinia autoarei Sturova M.P., lucrătorii practici trebuie să cunoască o astfel de clasificare, care, reflectând semnele social-demografice, juridico-penale, pedagogice și psihologice, ar lua în considerare schimbarea personalității atât sub influența mediului penitenciar în general, cât și sub influența măsurilor educative special organizate în acest scop. O astfel de clasificare (noi o numim psiho-pedagogică), este după părerea noastră clasificarea condamnaților după gradul de corijare [20, p. 37].

Luând în considerare modalitățile diferite de tratare a acestei noțiuni, credem că o atenție deosebită ar trebui să acordăm și poziției autorilor Vișotina L.A. și Lutanski V.D., care determină clasificarea ca fiind împărțirea condamnaților în grupuri omogene în scopul asigurării particularităților la organizarea procesului educativ cu diferite categorii [21, p. 14].

Ei considerau că conceptul „clasificare” cuprinde și procesul de repartizare a condamnaților pe categorii de către instanța de judeca-

tă, determinând gradul de pericol social al infractorilor, astfel stabilindu-le regimul de ispășire a pedepsei. Ceea ce se referă la condamnații ce ispășesc pedeapsa în instituții penitenciare cu regim identic, atunci procesul „de împărțire în grupe relativ omogene” este determinat de acestea de conceptul „diferențiere”.

Diferențierea întrebuintată în instituțiile penitenciare reprezintă diversitatea metodelor de organizare a procesului corecțional, luând în considerare omogenitatea diferitor grupe de condamnați. Cu toate acestea, putem fi de acord cu poziția autorilor Șmarov I.V. și Melentiev M.P., care consideră că diferențierea executării pedepsei și aplicarea măsurilor de corijare reprezintă aplicarea unui volum diferit de măsuri represive față de diferite categorii de infractori în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite, de antecedentele penale, precum și de organizarea lucrului educativ cu ei în funcție de particularitățile tipologice ale personalității [22, p. 30].

Minakov Iu.A. propune efectuarea clasificării condamnaților în funcție de caracterul infracțiunilor săvârșite de ei cu ajutorul a patru criterii principale: forma de vinovăție cu care a fost săvârșită infracțiunea; aplicarea violenței, prezența motivului acaparator, săvârșirea infracțiunii în legătură cu situația de serviciu, activitatea de serviciu sau profesională sau datorită ei [23, p. 13-18].

Toate infracțiunile prevăzute de legislația penală acesta le divizează în intenționate și din imprudență. Pe cele intenționate, la rândul său, le separă în următoarele grupe de bază: deosebit de periculoase contra statului; violente; violente în scop de profit; interesate (legate de situația de serviciu, activitatea de serviciu sau profesională, precum și cele care nu au legătură cu așa ceva); violente, dar fără interes de profit, legate sau nelegate de situația de serviciu, activitatea profesională sau serviciu. Fiecărui tip de infracțiuni prezentate mai sus, după părerea lui, îi corespunde o anumită categorie de infractori.

După cum observăm din cele relatate până acum, sunt destule temeuri de a clasifica condamnații în instituțiile penitenciare.

Acest proces este stabilit de multitudinea de relații interpersonale între condamnați, de caracteristicile lor și de situația reală creată în instituția penitenciară. De exemplu, unii autori, evidențiind grupurile oficiale și neoficiale de condamnați, printre ultimii deosebesc comunități care evident au un caracter antisocial. La rândul lor, aceste comunități după conținutul activității lor antisociale se atribuie la grupările:

- cu orientare negativă, particularitățile cărora se evidențiază în încălcarea de către membrii ei a regimului de detenție, nesupunerea cerințelor administrației, tinde spre crearea unor condiții de detenție care contravin legii;
- grupări deosebit de periculoase, care prezintă un pericol sporit pentru activitatea instituțiilor penitenciare, deoarece activitatea ilegală, uneori chiar criminală este conspirată minuțios.

În literatura juridică de specialitate găsim și alte sisteme de clasificare a condamnaților la închisoare, temeinicia teoretică și însemnătatea practică a cărora creează îndoieli serioase. Astfel, Alferov Iu.A. a propus ca temei de clasificare a condamnaților caracterul și orientarea viziunilor lor. Potrivit acestui temei, acesta împarte condamnații în trei grupe: condamnații care au viziuni și convingeri corecte și au comis infracțiuni din imprudență; condamnați cu unele viziuni și convingeri greșite sau antisociale; condamnați cu viziuni și convingeri antisociale evidente [24, p. 5-27].

Abordarea sistemelor de clasificare a condamnaților ne ilustrează faptul că în condițiile instituțiilor penitenciare este imposibil de folosit un criteriu universal de împărțire a condamnaților în grupuri omogene. Pentru atingerea scopurilor, stabilite de lege față de instituțiile penitenciare, nu trebuie să neglijăm nici criteriile juridico-penale, nici cele criminologice, nici cele psiho-pedagogice sau alte criterii ce ne-ar permite diferențierea și individualizarea executării pedepsei.

Din definițiile de clasificare a condamnaților prezentate, observăm că acestea au foarte mult în comun. Anume clasificarea întemeiată științific în final asigură individuali-

zarea executării pedepsei.

Clasificarea persoanelor, condamnate la închisoare, înfăptuită cu scopul împărțirii lor pe instituții penitenciare, în dreptul execuțional-penal reprezintă un proces foarte sofisticat. Cu toate acestea, clasificarea nu poate fi ceva predeterminat și imprescriptibil. Clasificarea, după cum și întregul sistem penitenciar, se schimbă atunci când aceasta este provocată de condițiile obiective de dezvoltare a statului și dreptului, starea și dinamica criminalității, folosirea măsurilor și metodelor de prevenire a ei.

Însă aceasta nu exclude necesitatea păstrării unei durate de timp mai mult sau mai puțin îndelungată a clasificării, care este necesară pentru a asigura:

- stabilitatea sub toate aspectele a sentinței instanței de judecată, care crește influența educativă și respectul față de el;
- inamovibilitatea sistemului de clasificare,
- evidența proprietăților obiective și subiective a infracțiunii și infractorului pe parcursul ispășirii termenului de pedeapsă;
- tratarea diferențiată a diverselor categorii de condamnați [24, p. 61-62].

Știința dreptului execuțional-penal a elaborat anumite cerințe, înaintate față de clasificarea condamnaților, care fiind respectate favorizează eficacitatea aplicării lor.

1. Orientarea clasificării spre un scop bine determinat, care se întruchipează, mai întâi de toate, în semnele de întemeiere ale clasificării. La elaborarea clasificării trebuie să se conștientizeze și să se formuleze bine scopul care urmează a fi atins cu ajutorul acestei clasificări. Necesitatea unui scop bine conștientizat și conturat în semnele de întemeiere ale clasificării, ridică problema creării calificărilor cu scopuri diferite, de exemplu clasificări destinate pentru realizarea sarcinilor legate, atât de aplicarea pedepsei, cât și de corijare; clasificarea psiho-pedagogică pentru rezolvarea problemelor organizării lucrului educativ în conformitate cu trăsăturile caracteristicilor și calităților personale. Scopul bine determinat al clasificării în primul rând trebuie să asigure caracterul ei real.

2. Interpretarea univocă a conținutului semnelor de întemeiere ale clasificării.

Pentru a lichida univocitatea în procesul de elaborare a clasificării, trebuie desfășurată o muncă minuțioasă legată de conținutul conceptual al semnelor clasificării și de determinarea termenilor întrebuiți.

3. Determinarea formală a semnelor de întemeiere ale clasificărilor poate fi atinsă pe seama aplicării unor metode precise, elaborate și întrebuițate de alte științe (psihologia, sociologia, statistica) pentru elaborarea clasificării.

4. Caracterul obiectiv al clasificării se asigură de verificarea empirică conceptuală a clasificării și aplicarea metodelor precise. Problema constă în faptul că multe din semnele clasificărilor reflectă fie raporturile subiective cercetate, care nu se observă nemijlocit, fie fenomenele, care pot să se manifeste doar prin intermediul altor fenomene. De aceea este necesar să tindem ca la baza clasificării să fie semnele, legate de fenomenele supuse observării, chiar dacă pentru aceasta va fi nevoie de sacrificat legăturile precise ale fenomenelor inițiale cu semnele empirice verificate. Numai o atare tratare ne va permite aplicarea clasificării în practică.

5. Reprezentativitatea și concretitudinea destinării clasificărilor. Condamnații ca și alți infractori nu sunt o clasă aparte de oameni. De aceea la elaborarea clasificărilor condamnaților nu trebuie să aplicăm metode, procedee, întrebuițate în diverse ramuri ale științei pentru clasificarea contingentului simplu de persoane. În legătură cu aceasta, transferul atât a clasificărilor, cât și al procedeelelor lor de elaborare este pe deplin îndreptățit. Dar clasificarea condamnaților are loc în condiții

specifice. Și în legătură cu aceasta, în conținutul semnelor clasificării (acolo unde este necesar) trebuie să se ia în considerare și specificul contingentului, și condițiile lui de viață [25, p. 17-18]. Procesul de clasificare este format din numeroase niveluri și parcurge un șir de etape, determinate de scopurile și sarcinile care stau în fața uneia sau altei ramuri de drept.

Luând în considerare cele expuse, am ajuns la următoarele concluzii:

1. Abordând problema clasificării condamnaților la pedeapsa cu închisoare, ni s-a părut necesară abordarea conceptului de „clasificare”, în care, în linii generale, toți savanții plasează aproximativ unul și același înțeles, subînțelegând prin aceasta împărțirea unui tot întreg pe grupe, categorii, clase, în temeiul unor criterii determinate.

2. Problema clasificării condamnaților la închisoare are o istorie îndelungată și rămâne până la momentul de față obiectul discuțiilor în cercurile științifice, fapt ce ne ilustrează actualitatea ei deosebită. Despre aceasta ne demonstrează multitudinea de opinii asupra conținutului fenomenului în cauză.

3. Analizând diversele opinii ale savanților în vederea clasificării condamnaților și criteriile ei, putem concludiona că toate sunt strâns legate între ele, fapt ce nu exclude însemnătatea lor de sine stătătoare.

4. Elaborarea justă a criteriilor de clasificare a condamnaților la închisoare este una din condițiile care ar permite organizarea corectă în practică a procesului corecțional pe baza semnelor individuale ale fiecărui condamnat, precum și prevenirea unor urmări nefaste, care ar putea surveni în urma deținerii în comun a diverselor categorii de condamnați.

Referințe bibliografice:

1. Stoichici C, Aspecte practice privitoare la cunoașterea deținuților. În: „Buletinul penitenciar”, nr. 4/1984.
2. Bulai I., Drept penal român. Partea generală, Vol. II, București, Casa de editură și presă „Șansa”, 1992.
3. A. Godeanu, Cunoașterea climatului interuman din penitenciar. În: Bul. penit. nr. 2/1986.
4. Oancea I., Drept execuțional penal, București, 1998.
5. Dicționarul explicativ al limbii române,

- ed. Univers enciclopedic, ed. a II-a, București, 1998.
6. Большая советская энциклопедия, 2-е изд., Москва, 1953.
 7. Словарь иностранных слов, под ред. Лехина И.В., Локшиной С.М., Петрова Ф.Н., Шаумяна Л.С., Москва, 1964.
 8. Аванесов Г.А., Изменение условий содержания осужденных, Москва, 1968.
 9. Шевченко А.Е., Прогрессивно-регрессивная система исполнения уголовных наказаний, Ставрополь, 2002.
 10. Утевский Б.С., Вопросы теории советского исправительно-трудового права и практика его применения. Материалы теоретической конференции советского исправительно-трудового права, Москва, Высш. шк. МВД СССР, 1957.
 11. Лубеницкий А.А., Значение классификации осужденных к лишению свободы и ее влияние на индивидуализацию наказания. Специфика правового регулирования в период становления рыночных социально-экономических отношений, *Culegere de lucrări științifice interuniversitare*, Омск, 1996.
 12. Философский энциклопедический словарь, Москва, 1989.
 13. Советское исправительно-трудовое право. Общая часть, под ред. Мелентьева М.П., Стручкова Н.А., Рязань, 1987; Стручков Н.А., Брызгалов В.Н., Классификация осужденных к лишению свободы и определение им вида исправительно-трудовой колонии, Киев, 1967.
 14. Перков И.М., Дифференциации исполнения наказания и процесса исправительно-трудового воздействия в исправительно-трудовых колониях, Высш. шк. МВД СССР, Москва, 1971.
 15. Туманов Г.А., Некоторые вопросы классификации преступников и лиц, осужденных к лишению свободы, Москва, 1963.
 16. Бриллиантов А.В., Дифференциация наказания и степень исправления осужденных к лишению свободы, Москва, 1997.
 17. Мажуль Е.В., К вопросу об основаниях дифференциации исполнения наказания в виде лишения свободы, Рязань, 1991.
 18. Стурова М.П., Первозванный В.Б., Социально-педагогические основы деятельности исправительно-трудовых учреждений, Москва, 1993.
 19. Высотина Л.А., Лутанский В.Д., Основы дифференциации осужденных и условий их содержания в ИТУ, Москва, 1974.
 20. Шмаров И.В., Мелентьев М.П., Дифференциация исполнения наказания в исправительно-трудовых учреждениях, Пермь, 1971.
 21. Минаков Ю.А., Родовая и групповая классификация осужденных к лишению свободы, Москва, 1980.
 22. Алферов Ю.А., Типология преступников и исправительные программы, Москва, 1991.
 23. Смирнов Д.Н., Требования, предъявляемые к разработке классификации осужденных, Москва, Норма, 1980.

Despre autor

Cornel OSADCII,
doctor în drept, conferențiar universitar,
Academia „Ștefan cel Mare” a MAI
al Republicii Moldova